

Avfallsnämnden

Taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall 2021. Inriktningsärende**FÖRSLAG TILL BESLUT**

Nämnden föreslås besluta

- att uppdra åt förvaltningschefen att ta fram ett förslag till taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall för år 2021 i enlighet med detta inriktningsärende.

Fredrik Alfredsson
Förvaltningschef

Sammanfattning

Detta inriktningsärende ska styra arbetet med att ta fram ett förslag till taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall för år 2021. Taxan är differentierad och ska styra till en miljöriktig och resurseffektiv avfallshantering och bort från system som medför dålig arbetsmiljö.

För en- och tvåfamiljshus föreslås att avgift för hämtning av hushållsavfall varje vecka höjs mer än för hämtning varannan vecka och vid hämtning var fjärde vecka höjs mindre jämfört med hämtning varannan vecka.

För flerfamiljsfastigheter och verksamheter föreslås att möjligheten utreds om införande av en grundavgift i taxan. Grundavgiftens storlek bör inte vara högre än att miljöstyrande incitament finns kvar för kunderna.

Den generella taxeökningen för år 2021 jämfört med budget år 2020 är beräknad till 13 % för hushållsavfall och 25 % för slamavfall.

Bakgrund

Stockholms stad har enligt miljöbalken (1998:808) 27 kapitel 4-6 § rätt att ta ut avgifter för att täcka de kostnader staden har för att uppfylla sitt lagstadgade renhållningsansvar för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Avgifterna får tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshantering uppmuntras. Avgiften ska betalas enligt den taxa som kommunfullmäktige antar.

Enligt kommunallagen (2017:725) gäller självkostnadsprincipen för stadens hämtning av detta avfall. Självkostnadsprincipen innebär att verksamhetens kostnader och intäkter ska gå jämt upp inom en skälig tidsperiod. Likställighetsprincipen gäller också, vilket innebär att avfallslämnarna ska vara likställda när det gäller rättigheter och skyldigheter gentemot kommunen. Samma avgift ska tas ut för samma service.

Nuvarande taxa används tillsammans med utveckling av insamlingssystem och information till kunder som ett styrmedel för att uppnå avfallsplanens mål. Taxan är differentierad och ska styra bort från system med dålig arbetsmiljö till en miljöriktig och resurseffektiv avfallshantering. Taxan består idag av olika delar omfattande grundavgift för en- och tvåfamiljsfastigheter, hämtavgift, behandlingsavgift samt tilläggsavgift. För kunder med debitering per vikt finns detta särredovisat.

Under 2018 beslutade regeringen om ett förtydligt producentansvar för förpackningar och tidningar samt obligatorisk insamling av matavfall. Enligt de nya förordningarna ska producenter samla in förpackningar och tidningar från minst 60 % av alla bostadsfastigheter vid utgången 2020. Om målen uppfylls kan det komma påverka taxan på sikt genom att en större andel övriga kostnader, som drift av återvinningscentraler och insamling av matavfall, ska bäras av en minskad volym restavfall.

Ärendet

Ekonomiska förutsättningar

En generell indexeringsuppräknings av befintliga entreprenörsersättningar har skett med 3 % för 2021. Kostnader för insamling och behandling av rest- och matavfall beräknas öka mer än för andra avfallskategorier på grund av ökade mängder men även ökade entreprenörskostnader. Flera av avtalen har nyligen upphandlats eller kommer att upphandlas under 2020. Jämfört med år 2020 beräknas insamlingskostnaden sammantaget för 2021 öka med ca 71 mkr.

Nya avtal för insamling av slam- och fettavfall har tecknats för mer än 60 % av volymen. Kostnad för insamling och behandling beräknas öka med 8 mkr.

Intäkter eller kostnader har inte medtagits för drift av stationära sopsugar i exploateringsområden, då det ännu inte är klarlagt om några aktuella anläggningar kommer vara färdigställda under planperioden. För anläggningar som exploateringskontoret idag ansvarar för, kommer dessa troligtvis drivas vidare av exploateringskontoret till dess att anläggningarna är färdigställda.

I flerårsplan 2021 – 2023 föreslås att taxeintäkter för hushållsavfall under 2021 uppgår till 707 mnkr och taxeintäkter för slamavfall uppgår till 49 mnkr, vilket motsvarar en ökning av taxan med ca 13 % för hushållsavfall och ca 25 % för slamavfall jämfört med år 2020.

Med den föreslagna ökningen på 13 % för avfall kommer avgiften för en- och tvåfamiljshus att vara i paritet med andra kommuner i regionen och för flerfamiljshus beräknas avgiften vara mer än 35 % lägre än de jämförda kommunerna. Nedan tabell ger en indikativ beräkning av taxenivåer i ett antal jämförbara kommuner inom regionen.

Kommun	En- och tvåfamiljshus	Flerbostadshus
Stockholm, år 2021	1 960	680
År 2020		
Danderyd	2 109	583
Huddinge	1 454	941
Nacka	1 652	1 422
Sollentuna	1 498	878
Solna	1 777	1 174
Sundbyberg	2 036	675
Tyresö	1 603	1 541
Täby	2 509	675
Upplands Väsby	1 832	1 698
Upplands-Bro	2 108	1 600
Snitt 2021, inkl 5% ökning	1 950	1 175
Snitt Sverige, Nils H		1 245

En säkrare prognos över intäkter och kostnader kommer att redovisas i kommande tjänsteutlåtande för taxa avfall 2021.

Långsiktiga mål

Den generella inriktningen är att taxan för manuell hämtning av hushållsavfall höjs mer än för maskinella hämtningssystem. Detta för att tydliggöra att staden strävar mot maskinella insamlingssystem. De långsiktiga målen ska stimulera kunder till ökad utsortering av material och förpackningar samt styra emot abonnemangsformer med lägre miljöbelastning.

Mål för taxa för avfallshantering på 3 års sikt.

- För en- och tvåfamiljshus med enskild hämtning av hushållsavfall föreslås hämtning varje vecka öka mer jämfört med hämtning varannan vecka och hämtning var fjärde vecka. Då matavfallsinsamling blir obligatorisk år 2023 kan möjligheten till varje veckas hämtning av restavfallet tas bort.
- Inför start av Högdalens sorteringsanläggning behöver taxan ses över i syfte att få en rättvis fördelning av de kostnader som kan hänföras till anläggningen.
- Utöka servicen för avlämning av grovavfall för de kunder som inte har tillgång till bil.
- Ökade kommunikationsinsatser inför start av Högdalens sorteringsanläggning.

Förslag taxa 2021

En- och tvåfamiljshus

Antalet abonnenter som idag har hämtning av hushållsavfall varannan vecka är fler än de som har hämtning varje vecka år. För att klara av lagkravet om insamling av förpackningar har dialog förts av producenterna om att ställa ut kärl för insamling av förpackningar vid en- och tvåfamiljshus. I samband med detta föreslås att kunder blir informerade om möjlighet att välja varannan veckas hämtning av restavfallet samt separat insamling av matavfall.

Flerfamiljshus och verksamheter

Möjligheten att införa en grundavgift kommer att utredas och om detta är administrativt möjligt att presenteras i kommande taxeärende. Dagens modell med en taxa som är helt rörlig utifrån avlämnad mängd avfall är känslig då en relativt stor andel av totala kostnaden för avfallshanteringen i staden är består av fasta kostnader. För fastigheter med många lägenheter och med bra hämtningsförhållanden medför den nuvarande taxemodellen att avgiften bli så låg att den inte täcker de rörliga kostnaderna. De flesta av kommunerna har idag en grundavgift i sina avfallstaxor.

Konsekvenser med en grundavgift är att incitament för utsortering av förpackningar och material minskar. Grundavgiften ska därför inte vara högre än att ett incitament finns kvar. Nivån för flerfamiljsfastigheter kan förslagsvis uppgå till 100 – 200 kr per lägenhet och år, vilket motsvarar 15 – 30 % av avgiften och för verksamheter till 250 – 500 kr per verksamhet och år.

För restauranger och storkök införs obligatorisk matavfallsinsamling under år 2021. I samverkan med miljöförvaltningen kommer rutiner utarbetas gällande hur dispenser ska hanteras.

Under flera år har taxan höjts för behållartyper som är olämpliga av arbetsmiljöskäl eller inte är utformat enligt gällande standard. Taxan föreslås höjas mer än övriga abonnemang för att fortsätta denna inriktning.

En förändring till att det är enbart fastighetsägaren som är avgiftsskyldig föreslås i inledande text av taxedokumentet.

Övriga avfallslag

Översyn kommer att ske av taxan för grovavfall, vilken är upphandlad som tjänstekoncession, för att säkerställa att entreprenörerna erhåller kostnadstäckning för utförd tjänst.

Analys och bedömning

De förslagna förändringarna av taxan för hushållsavfall sker med samma målsättning som tidigare år med en tydlig inriktning på ökad utsortering av material, främst matavfall.

Införande av grundavgift för flerfamiljsfastigheter och verksamheter innebär att kostnader fördelas på ett mer rättvist sätt jämfört med en helt rörlig avgift beroende på abonnerad mängd och kan möta kommande förändringar på ett rättvisare sätt.

Bilagor

1. Avfallstaxa 2020